

Hükümlü ve Tutukluların Sahip Oldukları Değerlerin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi

Sıdıka İŞLER*

Özet - Bu araştırmanın amacı, hükümlü ve tutukluların sahip oldukları değerlerin bazı değişkenler açısından incelenmesidir. Çalışma evrenini, 2013- 2014 yılında Konya Açık ve Kapalı Ceza İnfaz Kurumlarında kalan hükümlü ve tutuklular oluşturmuştur. Çalışma grubuna ise, bunlar arasından tesadüfi küme örnekleme yöntemi ve gönüllülük esasına göre 35'i kadın, 215'i erkek olmak üzere 250 hükümlü ve tutuklu seçilmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak, Dilmaç ve Arıcak (2012) tarafından geliştirilen Değerler ölçeği ile araştırmacı tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Değer kavramı hakkında bugüne kadar bilimsel açıdan ve felsefi yönden pek çok tartışma ve araştırma yapılmıştır. Değerler çeşitli değişkenler ile birlikte ele alınarak araştırmacılar tarafından incelenmiştir. Ancak değerler, hükümlü ve tutuklular üzerinde ele aldığımız değişkenler açısından incelenmemiştir. Ayrıca çalışmayı hedeflediğimiz çalışma grubu itibariyle de, bu türden bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu araştırma genel tarama modelinin bir alt türü olan ilişkisel tarama modelidir.

* Uzm. Psk. Dnş., Konya İl Milli Eğitim Müdürlüğü, Meram Hanefi Aytekin İlkokulu

E-posta: sskamann@gmail.com

Araştırmadan elde edilen sonuçlarda insani değerler ile yaş değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır. Cinsiyet değişkeninin maneviyat ve özgürlük alt boyutunda farklılaşma görülmüştür. Bekâr ve evli bireylerin aritmetik ortalamaları arasındaki fark toplumsal değerler, kariyer değerleri ve romantik değerlerde farklılaşma gösterirken, diğer alt boyutlarında farklılaşma göstermemiştir. Çocuk sayısı değişkenine göre aritmetik ortalamalar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Cezaevinde kalma süresi değişkenine göre maneviyat, insan onuru ve özgürlük alt boyutları arasında bir farklılaşma vardır. Eğitim durumu değişkenine göre entelektüel değer alt boyutları arasında bir farklılaşma vardır. İnsani değerlerin cezaevine ilk defa mı giriyorsunuz değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda, evet ve hayır cevabını verenler bireyler arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Cezaevinde kalan tutuklu ve hükümlülere yönelik değerler eğitimi programlarının uygulanması öneriler arasındadır.

Anahtar Kelimeler- Değer, Hükümlü ve Tutuklu

Giriş

Son birkaç yüzyıla baktığımızda değerler sosyal bilimlerin temel sorunlarından biri olmuştur. Son yüzyıllarda sosyal bilimlerin çeşitli alanında çeşitli bilim dallarının bu konuyu bir araştırma konusu olarak ele aldıklarını görmekteyiz. Sosyologlar, sosyal psikologlar, antropologlar ve psikologları bu alanda araştırma yapan bilim adamları arasında gösterebiliriz. Son yıllarda da kültürler arası psikologlar da değer kavramını ele alan bilim adamları arasında yer almışlardır (Dilmaç, 2007).

Bazı zaman dilimlerinde değerlerin sübjektif bir nitelik taşıdığı, değer kavramının objektif bir temele dayanmadığı ileri sürülmüştür. Kuramcılarının birçoğu değerleri çeşitli kavramlarla ilişkilendirerek açıklamaya çalışmışlardır. Değer kavramının çok değişik disiplinlere girmiş olması bu kavramın tanımını oldukça güçleştirmektedir. Her bilim dalı bu kavramla ilgili kendisini ilgilendiren boyutunu seçmiş ve incelemiş, kendini ilgilendirmeyen kısmını da göz ardı etmiştir. Bu nedenlerden dolayı da genel kabul görebilecek bir tanım üzerinde bir fikir birliği sağlamış değildir (Güngör, 1983).

Türk Dil Kurumu'na göre değer tanımı şöyledir: Bir şeyin önemini belirlemeye yarayan soyut ölçü, bir şeyin değdiği karşılık, kıymet. 2. Bir şeyin para ile ölçülebilen karşılığı, kıymet, paha. 3. Üstün nitelik, meziyet, kıymet. 4. Üstün,

yararlı nitelikleri olan kimse. 5. Kişinin isteyen, gereksinim duyan bir varlık olarak nesne ile bağlantısında beliren şey. 6. Bir değişkenin veya bilinmeyenin sayısı ile anlatımı. 7. Bir ulusun sahip olduğu sosyal, kültürel, ekonomik ve bilimsel değerlerini kapsayan maddi ve manevi öğelerin bütünü (TDK, 2010).

Değer, genelde iyi olduğu düşünülen şey ve kişisel tercih olarak ifade edilmiştir. Fraenkel değer kavramını, hem duygusal bağlılık hem de takdir etme düzeyi olarak ifade etmiştir (Fraenkel, 1977; Aktaran: Halstead, 1996, s. 5).

Bireylerin yaşamına yön veren, kural görevi gören, önem dereceleri farklı olan, arzulanan amaçlardır (Schwartz ve Sagie, 2000).

Değerler, insanların içinde bulundukları durumları, eylemleri, nesneleri diğer insanları değerlendirmede ve yargılamada benimsedikleri örüntülerdir. Kısaca iyi kötü ayırımına temellik eden alternatifler arasında tercih ve yargılama yapmayı sağlarlar. Değerler daha çok olanı değil olması arzulanan ideal hedefleri temsil ederler. Dunlop, dünyada olan her şey iyi ve kötü olarak ayrılabilirliği ve değeri de iyi veya kötü ya da her ikisi de olarak tanımlanabileceğini iddia etmiştir. Garia ise değerleri hem soyut hem de somut olarak ele alanlardır. Garia'ya göre değer, belli bir davranışı ve varoluş amacını ifade eden ayrıca soyut da olan, olumlu ve olumsuz fikirler olarak tanımlanır. Ahlaki açıdan değer kavramı, ahlakın ve dinin anahtarı olarak ifade edilirken (Aktaran: Nesbitt ve Henderson, 2003, s. 77), toplumsal açıdan ise Kluckhohn bir toplum içinde arzulanan şeylere ulaşmak için kullanılan araçları değerler olarak ifade etmiştir (Kluckhohn, 1951, s. 395). Felsefi akımlara baktığımızda ise değer kavramına farklı bakış açılarının olduğunu görmekteyiz. İdealistlere göre evren, evrensel ve sonsuz olduğu için değerler her yerde aynı, evrensel ilkelerdir. Realistler değerlerin doğa yasalarına göre inşa edilmesi gerektiğini savunmaktadırlar. Pragmatistler, değerlerin her durumda değişebileceğini, varoluşçular ise bireyin değerleri kendi iradeleriyle seçmeleri gerektiğini ifade etmiştir (Orstein ve Levin, 1997; Aktaran: Akbaba - Altun, 2003, s. 9).

Değerler üzerinde yapılan tanımlardan en çok bilineni Amerika'lı Sosyal Psikolog Milton Rokeach tarafından yapılmış olanıdır. Rokeach, değerler kavramını tanımlayabilmek için insan değerlerinin doğası ile ilgili beş varsayımı dikkate almıştır. Bunlar:

- Bir insanın sahip olduğu değerlerin toplam sayısı göreceli olarak küçüktür.
- Herkes aynı değere farklı derecelerde sahiptir.
- Değerler, değer sistemleri içinde organize olmuştur.
- İnsanın sahip olduğu değerler; kültürün, toplumun, kurumların ve bireylerin kişiliğinin bir ürünüdür.

· Değerlerin önemi, sosyal bilimlerin ortaya çıkarmak ve anlamak üzere ilgilendikleri hemen hemen bütün olgularda açıkça gözlenmektedir. Her birey bir değere ve değer sistemine sahiptir diyen Rokeach'ın bu beş varsayıma dayanarak yapmış olduğu tanımlamaya göre bir “değer”, bireysel veya sosyal bakımdan belirli bir davranış biçiminin veya var olma amacının, buna ters bir davranış biçimi ya da yaşam amacına nispeten tercih edildiği daimi bir inançtır. Bir “değer sistemi” de, belirli bir önemliliği olduğundan dolayı tercih edilebilir bir davranış şekli veya yaşam amacı ile ilgili düzenlenmiş daimi inançlardır (Aşkan ve Yalçınkaya, 2010).

Çağdaş infaz kurumlarının temel amacı, suç işleyen insanların cezalarını infaz etmelerinin yanı sıra, suç işlenmesini engelleyici etkenleri güçlendirmek yoluyla bu insanların cezaevlerinde eğitilerek topluma tekrar kazandırılmalarını sağlamak ve üretken kişiler olarak yasalara, toplumsal kurallara uymaları, bu kuralları dikkate alarak yaşamaları konusunda onlara yardımcı olmaktır.

Hükümlü ve tutuklulara yönelik olarak kişisel gelişim eğitimlerinin, evrensel ve insani değerlerin gelişimine yönelik eğitimlerin, infaz sürecinin başarısına, ceza infaz kurumlarının iç huzuruna, hükümlü ve tutukluların salıverilme sonrası topluma kazandırılmalarına olumlu yönde katkı sağlayacağında şüphe yoktur (Yıldırım, 2014). Bu bağlamda farklı ceza infaz kurumlarında ‘Değerler Eğitimi’ projeleri yürütülmüştür. Yapılan çalışmalar sonucunda hapishanelerin tam bir ıslahhaneye dönmesinin önemli bir argümanının da psikolojik destek faaliyetleri kapsamında eğitici öğretici faaliyetler olduğu, tutuklu ve hükümlülerin özünde birçok sağlam insani değere sahip olduğu, çevre, yanlış yönlendirme vb. faktörlerin etkisiyle suça itildiği sonucuna ulaşılmıştır (Ulaş ve Özdemir, 2013). Bu bağlamda araştırmanın amacı, Hükümlü ve tutukluların sahip oldukları değerlerin bazı değişkenler (yaş, cinsiyet, medeni durum, çocuk sayısı, kalma süresi, eğitim durumu, kaç yıl kaldıkları) açısından incelenmesidir.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Araştırmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. İlişkisel tarama, İki ya da daha fazla değişken arasındaki ilişkiyi belirlemek ve neden-sonuç ile ilgili ipuçları elde etmek amacıyla yapılmaktadır (Büyüköztürk ve diğerleri, 2008). Tarama modeli, çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir

yargıya varmak amacı ile evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup örnek ya da örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir (Karasar, 2005).

Çalışma Evreni ve Grubu

Araştırmanın çalışma evrenini, 2013- 2014 yılında Konya Açık ve Kapalı Ceza İnfaz Kurumlarında kalan hükümlü ve tutuklular oluşturmuştur. Çalışma grubuna ise, bunlar arasından tesadüfi küme örnekleme yöntemi ve gönüllülük esasına göre 35'i kadın, 215'i erkek olmak üzere 250 hükümlü ve tutuklu seçilmiştir.

Veri Toplama Araçları

Dilmaç & Arıcak Değerler Ölçeği:

Ölçek Dilmaç ve Arıcak (2012), tarafından geliştirilmiştir. Öncelikle tüm değer ifadeleri için temel bileşenler analizi bağlamında açımlayıcı faktör analizi gerçekleştirilmiştir. Kaiser-Meyer-Olkin örneklem uygunluğu değeri .926 ve Bartlett Sphericity Testi yaklaşık Ki-Kare değeri 14543.11 ($p < .001$) olarak bulunmuştur. Bileşen matrisi ve Varimax yöntemiyle gerçekleştirilen döndürme bileşen matrisi incelendiğinde tüm değerlerin toplam varyansın % 65.37'sini açıklayan 13 faktör altında toplandıkları görülmüştür. Ortak varyansların “zaman” dışında (.431) tamamının .50'nin üzerinde olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte döndürülmüş bileşen matrisinde yer alan 14 değer aynı anda birden fazla faktör altında .10'dan daha düşük bir farkla .32 ve üzeri yük değerine sahip olduğu ya da bir faktör altında tek başına kaldığı görülmüştür (Aile, Zaman ve Kişisel İç Bütünlük tek kalan değerlerdir). Bu nedenle bu 14 değer çıkartılarak aynı koşullar altında benzer nedenlerle açımlayıcı faktör analizi iki kez daha tekrarlanmıştır. Üçüncü faktör analizinde beş değer ve dördüncü faktör analizinde ise iki değer daha çıkartılmış, geriye kalan 39 değer sorunsuz bir şekilde toplam varyansın % 64.74'ünü açıklayacak şekilde dokuz faktör altında toplandığı görülmüştür. Son faktör analizinde Kaiser-Meyer-Olkin örneklem uygunluğu değeri .910 ve Bartlett Sphericity Testi yaklaşık Ki-Kare değeri 9133.26 ($p < .001$) olarak bulunmuştur. Adalet/Hakkaniyet (.466) dışındaki tüm değerlerin ortak varyansı .50 ile .80 arasında değişmekte olup Varimax yöntemiyle döndürülmüş bileşen matrisi ve faktör yükleri Tablo 1'de verilmiştir.

Değerler (Social Values)”, ikinci faktör “Kariyer Değerleri (Career Values)”, üçüncü faktör “Entellektüel Değerler (Intellectual Values)”, dördüncü faktör

“Maneviyat (Spritual Values)”, beşinci faktör “Materyalistik Değerler (Materialistic Values)”, altıncı faktör “İnsan Onuru (Honor of Humanity)”, yedinci faktör “Romantik Değerler (Romantic Values), sekizinci faktör “Özgürlük (Freedom)” ve dokuzuncu değer de “Fütüvvet (Futuwwat/munificence&courage)” olarak isimlendirilmiştir.

Değerler Ölçeğinin faktörler bazında Cronbach alfa iç tutarlılık güvenirlik katsayıları da hesaplanmıştır. Analiz sonucunda “Toplumsal Değerler” için .90, “Kariyer Değerleri” için .80, “Entellektüel Değerler” için .78, “Maneviyat” için .81, “Materyalistik Değerler” için .78, “İnsan Onuru” için .61, “Romantik Değerler” için .66, “Özgürlük” için .65 ve “Fütüvvet” için de .63 olarak hesaplanmıştır.

Sonuç olarak, Değerler Ölçeği’nin ilk psikometrik bulguları, ölçeğin geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu yönündedir

Verilerin Çözümlemesi

Araştırmada Araştırmannın amacı doğrultusunda korelasyon, t testi, ve Tek yönlü varyans analizi ve t testi kullanılmıştır.

Bulgular

Tablo 1: İnsani Değer Düzeyleri İle Yaş Değişkeni Arasındaki İlişkileri Gösteren Korelasyon Değerleri

Değişken	Toplumsal Değerler	Kariyer Değerler	Entellektüel	Maneviyat	Materyalistik	İnsan Onuru	Romantik	Özgürlük	Fütüvvet
Yaş	r= .106 p= .099	r= .086 p= .181	r= .027 p= .679	r= .034 p= .596	r= .029 p= .652	r= .034 p= .601	r= .000 p= .991	r= .088 p= .172	r= -.056 p= .379

p< .01

Tablo 1’de görülebileceği üzere, insani değerler ile yaş değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır.

İnsani değerler cinsiyet ilişkisi

Tablo 2: İnsani Değer Puanlarının Cinsiyete Göre T-Testi Sonuçları

Değerler	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	ss	t	p
Toplumsal Değerler	Kadın	32	79,13	10,50	,945	,346
	Erkek	215	76,76	13,55		
Kariyer Değerleri	Kadın	33	36,85	6,13	1,268	,206
	Erkek	214	34,94	8,30		
Entelektüel	Kadın	35	38,09	7,73	,997	,320
	Erkek	215	36,59	8,32		
Maneviyat	Kadın	33	31,64	4,81	1,966	,050
	Erkek	215	29,14	7,03		
Materyalistik	Kadın	35	15,54	6,47	-1,275	,203
	Erkek	215	17,12	6,81		
İnsan Onuru	Kadın	35	24,60	4,10	,927	,355
	Erkek	215	23,90	4,13		
Romantik	Kadın	35	21,31	6,57	,419	,675
	Erkek	215	20,83	6,33		
Özgürlük	Kadın	32	23,66	3,81	2,054	,041
	Erkek	215	21,66	5,31		
Fütüvvet	Kadın	35	15,06	3,60	-1,763	,079
	Erkek	215	16,01	2,87		

* $p < .01$ * $p < .05$

Tablo 2’de görülebileceği üzere, insani değerlerin cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda, cinsiyet değişkeninin maneviyat ve özgürlük alt boyutuna farklılaşma görülmektedir. Her iki alt boyutta da kadınların lehine bir farklılaşma olmuştur.

İnsani değerler medeni durum ilişkisi

Tablo 3: İnsani Değer Puanlarının Medeni Duruma Göre T-Testi Sonuçları

Değerler	Medeni durum	N	$\bar{X}$	ss	t	p
Toplumsal Değerler	Bekar	116	78,97	11,98	2,141	,033
	Evli	131	75,39	14,02		
Kariyer Değerleri	Bekar	116	36,36	6,95	2,158	,032
	Evli	131	34,16	8,83		
Entelektüel	Bekar	117	37,22	7,63	,766	,445
	Evli	133	36,42	8,77		
Maneviyat	Bekar	116	30,25	5,78	1,682	,094
	Evli	131	28,80	7,58		
Materyalistik	Bekar	117	17,24	6,81	,751	,454
	Evli	133	16,59	6,76		
İnsan Onuru	Bekar	117	24,38	3,65	1,385	,167
	Evli	133	23,66	4,49		
Romantik	Bekar	117	22,16	4,95	3,004	,003
	Evli	133	19,78	7,21		
Özgürlük	Bekar	117	22,39	4,44	1,353	,177
	Evli	133	21,50	5,72		
Fütüvvet	Bekar	117	16,09	2,76	1,062	,289
	Evli	133	15,69	3,17		

*p< .01 * *p< .05

Tablo 3'te görülebileceği üzere, insani değerlerin medeni durum değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda, bekar ve evli bireylerde aritmetik ortalamalar arasındaki fark toplumsal değerler, kariyer değerleri ve romantik değerlerde bir farklılaşma görülürken, diğer alt boyutlarda bir farklılaşma yoktur. Her üç alt boyutta da farklılaşma bekarların lehinedir.

İnsani değerler çocuk sayısı değişkeni ilişkisi

Tablo 4: İnsani Değerler Puanlarının Çocuk Sayısına Göre Tek Yönlü Var-
yans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Puan	Çocuk Say.	N	$\bar{X}$	Var.K.	KT	Sd	KO	F	p
Toplumsal Değerler	1	35	78,17	G.	143,280	4	35,820	,255	,906
	2	44	79,66	Arası	17730,231	126	140,716		
	3	29	77,97	G. İçi	17873,511	130			
	4	13	81,23	Top-					
	5 ve üstü	10	78,30	lam					
Kariyer Değerleri	1	35	36,51	G.	369,575	4	92,394	2,044	,092
	2	44	37,91	Arası	5696,837	126	45,213		
	3	30	33,47	G. İçi	6066,412	130			
	4	13	37,31	Top-					
	5 ve üstü	9	36,56	lam					
Entelektüel	1	35	36,11	G.	364,552	4	91,138	1,652	,165
	2	45	39,51	Arası	7059,523	128	55,153		
	3	30	35,73	G. İçi	7424,075	132			
	4	13	38,31	Top-					
	5 ve üstü	10	36,30	lam					
Maneviyat	1	35	30,37	G.	178,687	4	44,672	1,267	,286
	2	44	31,18	Arası	4442,306	126	35,256		
	3	30	28,23	G. İçi	4620,992	130			
	4	13	30,00	Top-					
	5 ve üstü	9	28,56	lam					
Materyalistik	1	35	18,20	G.	122,033	4	30,508	,662	,620
	2	45	18,00	Arası	5902,644	128	46,114		
	3	30	16,73	G. İçi	6024,677	132			
	4	13	15,62	Top-					
	5 ve üstü	10	15,70	lam					
İnsan Onuru	1	35	23,86	G.	74,665	4	18,666	1,405	,236
	2	45	24,13	Arası	1700,478	128	13,285		
	3	30	23,80	G. İçi	1775,143	132			
	4	13	26,15	Top-					
	5 ve üstü	10	25,50	lam					
Romantik	1	35	22,86	G.	255,446	4	63,861	2,241	,068
	2	45	22,89	Arası	3647,366	128	28,495		
	3	30	19,77	G. İçi	3902,812	132			
	4	13	23,31	Top-					
	5 ve üstü	10	20,50	lam					
Özgürlük	1	35	22,69	G.	37,052	4	9,263	,521	,721
	2	42	22,95	Arası	2223,225	125	17,786		
	3	30	21,90	G. İçi	2260,277	129			
	4	13	23,62	Top-					
	5 ve üstü	10	22,00	lam					

	1	35	16,34	G.	35,026	4	8,757	1,138	,342
Fütüvvet	2	45	16,42	Arası	984,853	128	7,694		
	3	30	15,47	G. İçi	1019,880	132			
	4	13	16,08	Top-					
	5 ve	10	14,80	lam					
	üstü								

* $p < .01$ * $p < .05$

Tablo 4'te görülebileceği üzere, insani değerler aritmetik ortalamalarının çocuk sayısı değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, çocuk sayısı değişkenine göre aritmetik ortalamalar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

İnsani değerler-cezaevinde kalma süresi değişkeni ilişkisi

Tablo 5: İnsani Değerler Puanlarının Cezaevinde Kalma Süresine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Puan	K a l m a N	$\bar{X}$	Var.K.	KT	Sd	KO	F	p
Süresi								
Toplumsal Değerler	0-1 yıl	161	76,86	G. Arası	841,805	3	280,602	1,624 ,184
	1-2 yıl	39	80,28	G. İçi	41992,025	243	172,807	
	2-3 yıl	13	78,85	Toplam	42833,830	246		
	4 ve üstü	34	73,68					
Kariyer Değerleri	0-1 yıl	163	35,14	G. Arası	332,775	3	110,925	1,772 ,163
	1-2 yıl	38	36,79	G. İçi	15655,897	243	64,428	
	2-3 yıl	13	37,23	Toplam	15988,672	246		
	4 ve üstü	33	32,85					
Entelektüel	0-1 yıl	164	36,28	G. Arası	362,830	3	120,943	1,794 ,149
	1-2 yıl	39	39,03	G. İçi	16583,766	246	67,414	
	2-3 yıl	13	39,38	Toplam	16946,596	249		
	4 ve üstü	34	35,74					
Maneviyat	0-1 yıl	163	29,38	G. Arası	507,186	3	169,062	3,756 ,012
	1-2 yıl	39	31,97	G. İçi	10982,669	244	45,011	
	2-3 yıl	13	30,23	Toplam	11489,855	247		
	4 ve üstü	33	26,70					
Materyalistik	0-1 yıl	164	16,61	G. Arası	92,336	3	30,779	,668 ,573
	1-2 yıl	39	18,21	G. İçi	11342,960	246	46,110	
	2-3 yıl	13	17,62	Toplam	11435,296	249		
	4 ve üstü	34	16,50					

Hükümlü ve Tutukluların Sahip Oldukları Değerlerin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi

İnsan Onuru	0-1 yıl	164	24,05	G. Arası	146,925	3	48,975	2,943	,034
	1-2 yıl	39	24,72	G. İçi	4093,075	246	16,639		
	2-3 yıl	13	25,54	Toplam	4240,000	249			
	4 ve üstü	34	22,32						
Romantik	0-1 yıl	164	21,12	G. Arası	172,252	3	57,417	1,430	,234
	1-2 yıl	39	21,82	G. İçi	9875,044	246	40,142		
	2-3 yıl	13	20,30	Toplam	10047,296	249			
	4 ve üstü	34	18,97						
Özgürlük	0-1 yıl	161	21,78	G. Arası	219,090	3	73,030	2,787	,041
	1-2 yıl	39	23,54	G. İçi	6368,124	243	26,206		
	2-3 yıl	13	23,08	Toplam	6587,215	246			
	4 ve üstü	34	20,24						
Fütüvvet	0-1 yıl	164	15,85	G. Arası	38,758	3	12,919	1,453	,228
	1-2 yıl	39	16,46	G. İçi	2187,642	246	8,893		
	2-3 yıl	13	16,54	Toplam	2226,400	249			
	4 ve üstü	34	15,12						
		* p< .01		* *p< .05					

Tablo 5'te görülebileceği üzere, insani değerler aritmetik ortalamalarının cezaevinde kalma süresi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, kalma süresi değişkenine göre maneviyat, insan onuru ve özgürlük alt boyutları arasında bir farklılaşma vardır.

İnsani değerler-eğitim durumu değişkeni ilişkisi

Tablo 6: İnsani Değerler Puanlarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Puan	Eğitim Durumu	N	$\bar{X}$	Var.K.	KT	Sd	KO	F	p
Top-lumsal Değerler	İlkokul	126	76,67	G.	315,020	3	105,007	,600	,615
	Ortaokul	64	76,88	Arası	42518,810	243	174,975		
	Lise	36	76,67	G. İçi	42833,830	246			
	Üniversite	21	80,76	Toplam					
Kariyer Değerleri	İlkokul	127	33,99	G.	454,772	3	151,591	2,371	,071
	Ortaokul	64	36,02	Arası	15533,900	243	63,926		
	Lise	35	36,26	G. İçi	15988,672	246			
	Üniversite	21	38,19	Toplam					

Entelektüel	İlkokul	127	35,65	G.	591,106	3	197,035	2,964	,033
	Ortaokul	66	36,77	Arası	16355,490	246	66,486		
	Lise	36	38,67	G. İçi	16946,596	249			
	Üniversite	21	40,57	Toplam					
Manevi-yat	İlkokul	126	29,17	G.	84,919	3	28,306	,606	,612
	Ortaokul	65	29,17	Arası	11404,936	244	46,742		
	Lise	36	30,19	G. İçi	11489,855	247			
	Üniversite	21	31,00	Toplam					
Materyalistik	İlkokul	127	16,46	G.	83,539	3	27,846	,603	,613
	Ortaokul	66	16,89	Arası	11351,757	246	46,145		
	Lise	36	18,08	G. İçi	11435,296	249			
	Üniversite	21	17,52	Toplam					
İnsan Onuru	İlkokul	127	23,69	G.	88,830	3	29,610	1,755	,156
	Ortaokul	66	24,56	Arası	4151,170	246	16,875		
	Lise	36	23,28	G. İçi	4240,000	249			
	Üniversite	21	25,33	Toplam					
Roman-tik	İlkokul	127	20,80	G.	51,560	3	17,187	,423	,737
	Ortaokul	66	21,05	Arası	9995,736	246	40,633		
	Lise	36	20,22	G. İçi	10047,296	249			
	Üniversite	21	22,14	Toplam					
Özgürlük	İlkokul	125	21,59	G.	127,835	3	42,612	1,603	,189
	Ortaokul	65	21,52	Arası	6459,380	243	26,582		
	Lise	36	22,53	G. İçi	6587,215	246			
	Üniversite	21	24,00	Toplam					
Fütüvvet	İlkokul	127	15,90	G.	2,050	3	,683	,076	,973
	Ortaokul	66	15,76	Arası	2224,350	246	9,042		
	Lise	36	15,92	G. İçi	2226,400	249			
	Üniversite	21	16,10	Toplam					

* $p < .01$ * * $p < .05$

Tablo 6’da görülebileceği üzere, insani değerler aritmetik ortalamalarının eğitim durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda eğitim durumu değişkenine göre entelektüel değer alt boyutları arasında bir farklılaşma vardır.

İnsani değerler-cezaevi ilişkisi

Tablo 7: İnsani Değer Puanlarının Cezaevine İlk Defa mı Girdiniz Değişkenine Göre T-Testi Sonuçları

Değerler	Cezaevine ilk defa mı girdiniz	N	$\bar{X}$	ss	t	p
Toplumsal Değerler	Evet	118	78,15	11,37	1,236	,218
	Hayır	129	76,08	14,64		
Kariyer Değerleri	Evet	120	36,12	7,06	1,755	,080
	Hayır	127	34,32	8,85		
Entelektüel	Evet	121	37,27	7,66	,885	,377
	Hayır	129	36,35	8,77		
Maneviyat	Evet	121	30,34	5,23	1,956	,052
	Hayır	129	28,65	7,98		
Materyalistik	Evet	121	16,78	6,49	-,269	,788
	Hayır	129	17,00	7,06		
İnsan Onuru	Evet	121	24,21	3,72	,797	,426
	Hayır	129	23,80	4,48		
Romantik	Evet	121	20,63	6,15	-,645	,519
	Hayır	129	21,15	6,55		
Özgürlük	Evet	118	22,53	4,75	1,806	,072
	Hayır	129	21,35	5,49		
Fütüvvet	Evet	121	15,74	2,97	-,739	,461
	Hayır	129	16,02	3,01		

* $p < .01$ ** $p < .05$

Tablo 7’de görülebileceği üzere, insani değerlerin cezaevine ilk defa mı girdiniz? değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda, evet ve hayır cevabını verenler bireyler arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Tartışma

Hükümlü ve tutukluların sahip oldukları değerlerin bazı değişkenler açısından incelenmesi adlı araştırmanın sonucundan elde edilen bulgular ışığında aşağıdaki tartışma bölümü gerçekleştirilmiştir. Ancak yapılan literatür çalışmalarında gerek çalışma grubu gerekse de kullanılan ölçme araçları bazında benzer araştırma sonuçlarına rastlanamamıştır.

Araştırmamızdan elde edilen bulgulara baktığımızda hükümlü ve tutuklular da değerler ölçeğinin cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda, cinsiyet değişkeninin maneviyat alt boyutunda kadınların lehine farklılaşma görülmektedir. Kadınların erkeklere nazaran niteliksel ve niceliksel olarak daha yoğun bir dindarlık yaşamalarının sosyolojik ve psikolojik nedenleri vardır. Kadınların sosyal yaşantı olarak genellikle aile bağlamı ile sınırlı bir yaşantıları olması, ekonomik kısıtlılık ve bir mesleğe sahip olmayışları nispi bir yoksunluk duygusunu üretmekte bu duygunun telafisi için de kadınlar dine daha fazla yönelmektedirler. Bu telafi ediş genellikle halk inanış ve uygulamalarına dini bir nitelik katarak daha yoğun olarak yaşanma şeklinde olmuştur. (Sahin, 2008). Araştırmamızdan elde edilen bulgulara baktığımızda hükümlü ve tutuklularda değerler ölçeğinin cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda, cinsiyet değişkeninin özgürlük alt boyutunda kadınların lehine farklılaşma görülmektedir. Bu sonucu açıklayacak benzer bir araştırma sonucuna rastlanamamıştır.

Modernleşmeyle başlayan sekülerizasyon kadınlara nazaran erkekleri daha çok etkilediği için kadınların sosyal konum ve statülerinde yoğun bir dönüşüm olmamıştır. Çünkü kadınların sosyal konum ve yüklendikleri vazifeler itibariyle toplumsal yaşama her yönüyle katılımları azdır. Bu da kadınların daha dindar kalmalarını sağlamıştır. Yine aile içerisindeki annelik rollerinden ötürü aile içi huzurun temin edilmesi endişesi onları daha çok dine yöneltmiştir (Çelik ve Sahin, 2008). Araştırmamızı direkt olarak destekler nitelikte olmasa da kadınlarda manevi duyguların neden daha yüksek olduğunu açıklaması nedeniyle kısmen bulgularımızı desteklemektedir.

Araştırmamızdaki bulgulardan bir diğeri değerler ölçeğinin alt boyutlarından olan özgürlük ve maneviyat, ceza evinde kalma süreleri değişkeni yönünden farklılaşma göstermiştir. Özgürlük ve maneviyat alt boyutu 1-2 yıl arasında kalamalarda daha yüksek görülürken, kalma süresinin 4 ve üstüne çıktığında ortalamanın düşüş yönünde eğilim gösterdiği görülmüştür. Çalışmamıza göre; maneviyat ve özgürlük alt boyutları ceza evinde kalma süresi ile ters yönde bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Suçluların hapsedilmeleri aynı zamanda onların kriminojenik bir çevreye gönderilmeleri/atılmaları anlamına gelmektedir. Ayrıca onlara göre, hapsedme süresinin uzunluğu da genelde mükerrer suçluluğu artırıcı bir etkide bulunurken, kısa süreli hapsedme ise yeniden suç islemenin etkisini azaltıcı bir yön-

de fonksiyon görmektedir. cezaevinden tahliye edilen 4000 mahkum üzerinde yapılan bir araştırmanın bulgularından söz etmektedir. Söz konusu bu araştırmaya göre, örneğin soygun v.b suçlardan uzun süre cezaevinde tutuklu kalan mahkumlar ile cezaevinde daha kısa süreli bir tutukluluk yaşayanların birbirleriyle mukayese edilmesi sonucunda, cezaevinde daha uzun bir tutukluk süresi yaşamış mahkumların daha çok kriminal bir yapı kazandıkları tespit edilmiştir. Bulgular bizim sonuçlarımızı doğrular niteliktedir.

Araştırmamızda insani değerlerin medeni durum değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda, bekar ve evli bireylerde aritmetik ortalamalar arasındaki fark toplumsal değerler, kariyer değerleri ve romantik değerlerde bir farklılaşma görülürken, diğer alt boyutlarda bir farklılaşma yoktur. Her üç alt boyutta da farklılaşma bekarların lehinedir. Medeni durum yönünden desteklemese de hükümlü ve tutukluların toplumsal değerleri ve çalışma isteklerini destekler nitelikte olan kariyer değerleri göz önüne alındığında, yapılan çalışmalar bulgularımızı destekler niteliktedir.

Othmani (2003, s. 45), hapishanenin insanileştirilmesi veya hapishanenin bir cezalandırılma yeri olmaktan çok, suçluların topluma kazandırılma ve yeniden toplumsallaştırma yeri olması gerektiği düşüncesinin, 1945’li yıllardan sonra yeşermeye başladığını veya gün ışığına çıktığını belirtmektedir. Ancak, bu yaklaşımların, kriminal adalet politikasının vazgeçilmez bir unsuru olarak benimsenip cezaevlerinde uygulanmaya başlanmasının daha yakın dönemlere rastladığı söylenebilir.

Bulgularımızda insani değerler aritmetik ortalamalarının eğitim durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda eğitim durumu değişkenine göre entelektüel değer alt boyutları arasında bir farklılaşma vardır. Entelektüellik alt boyutu bulgularının ortalama değerlerine bakıldığında eğitim düzeyi düştükçe entelektüellik alt boyutu puanında da düşüş görülmüştür. Eğitim durumu değişkenine göre entelektüellik alt boyutuyla beraber eğitim düzeyinin düşmesine karşın suç işleme oranının arttığı görülmektedir.

Suçlulukla ilgili araştırmalar ve istatistikler genelde suçluluğun, düşük bir eğitim düzey fenomeni olduğunu ortaya koymaktadır. Suç- öğrenim ilişkisi çerçevesinde; bu araştırmanın bulguları ile yapılmış diğer araştırmaların bulguları oransal olarak da benzer ve yakın sonuçlar ortaya koymaktadır (bkz: İçli, 1992, s. 49)

Araştırmamızın diğer değişkenleri olan insani değerlerin cezaevi değişkenine ve çocuk sayısı değişkenine göre değerler ölçeğinin alt boyutları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

Sonuç ve Öneriler

Sonuç

1. İnsani değerler ile yaş değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır.
2. Cinsiyet değişkeninin maneviyat ve özgürlük alt boyutuna farklılaşma görülmektedir.
3. Bekar ve evli bireylerde aritmetik ortalamalar arasındaki fark toplumsal değerler, kariyer değerleri ve romantik değerlerde bir farklılaşma görülürken, diğer alt boyutlarda bir farklılaşma yoktur.
4. Çocuk sayısı değişkenine göre aritmetik ortalamalar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.
5. Cezaevinde kalma süresi değişkenine göre maneviyat, insan onuru ve özgürlük alt boyutları arasında bir farklılaşma vardır.
6. Eğitim durumu değişkenine göre entelektüel değer alt boyutları arasında bir farklılaşma vardır.
7. İnsani değerlerin cezaevine ilk defa mı giriyorsunuz değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda, evet ve hayır cevabını verenler bireyler arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Öneriler

- 1.Cezaevinde kalan tutuklu ve hükümlülere yönelik değerler eğitimi programlarının uygulanması.
- 2.Farklı cezaevlerinde farklı araştırmaların yapılması.

Kaynakça

- Akbaba-Altun, S. (2003). Eğitim Yönetimi ve Değerler. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 1(1), 7-18.
- Aşkan, D. ve Yalçınkay, M. (2010). *İlköğretim Okulu Önetici ve Öğretmenlerinin Değer Algılarının Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi*. II. Uluslararası Türkiye Eğitim Araştırmaları Kongre Kitabı, 29 Nisan – 2 Mayıs.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç-Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2008). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Çelik, C. ve Sahin, İ. (2006-2009). Bir Paradoksun Söyledikleri. *Toplum Bilimleri Dergisi*, Ocak –Haziran.
- Dilmaç, B. (2007). *Bir Grup Fen Lisesi Öğrencisine verilen İnsani Değerler Eğitiminin İnsani Değerler Ölçeği ile Sınanması*. Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Dilmaç, B. ve Arıca, O. T. (2012). *Dilmaç & Arıca Değerler Ölçeği Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması*. 2. Uluslararası Değerler Eğitimi Sempozyumu, 16-18 Kasım, İstanbul.
- Halstead, M. J. (1996). *Values in education and education in value*. London: The Falmer Press.
- İçli, T. (1992). *Türkiye’de Suçlular*. Ankara: Bizim Büro Basımevi.
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kluckhohn, C. (1951). *Values and value orientation in the theory of action*. (Editörler: T. Parsons & E. A. Shils. Toward a general theory of action. Cambridge: Harvard University Press.
- Güngör, E. (1993). *Değerler Psikolojisi*. Amsterdam: Hollanda Türk Akademisyenler Birliği Vakfı Yayınları.
- Nesbitt, E., Henderson, A. (2003). Religious organisations in the UK and values education programmes for schools. *Journal of Beliefs & Values*, 24(1), 75-88.
- Othmani, A. (2003). *Hapishaneden Çıkış: Dünyadaki Cezaevi Sistemlerinde Reform Mücadelesi*. (çev. Işık Ergüden), İstanbul: Metis Yay.
- Sahin, İ. (2008). *Göçmen Kadınların Dini Ritüellere Katılımı: Amersfort (Hollanda) ve Boğazlıyan Örneğinde Karşılaştırmalı Bir İnceleme*. Doktora Tezi, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Schwartz, S. ve Sagie, G. (2000). Value consensus and importance: A cross-national study. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 31(4), 465-497.
- TDK. Büyük Türkçe Sözlük. Erişim: 15 Eylül 2013, <http://www.tdk.gov.tr>.
- Ulaş, A. H. ve Özdemir, M. (2013). *Cezaevlerinde Değer Eğitimi Çalışmaları*. I. Ulusal Değerler Eğitimi Kongresi. Bildiri Özetleri (31 Ekim – 2 Kasım 2013).
- Yıldırım, E. Y., Erişim: 27.09.2014, www.cte.adalet.gov.tr.

Examining the Values of Convicts and Prisoners in Terms of Some Variables

Sıdıka İŞLER*

Abstract

The purpose of this research is examining the values that convicts and prisoners have in terms of some variables. The study is done on convicts and prisoners who stay in Konya Open and Closed Prisons in 2013-2014. The study was conducted on 35 female, 215 male; a total of 250 prisoners selected via random sampling on voluntary basis.

Introduction

The concept of values has been one of the main problems of social sciences in recent centuries. Various branches of various fields of social sciences have been studying the subject in the last centuries. Sociologists, social psychologists, anthropologists, and psychologists are among the scientists who have studied this particular concept.

In recent years, inter-cultural psychologists also have started to study the concept of values (Dilmac, 2007). Values are desired objectives with various importance levels that lead individuals' lives, and serve as rules (Schwartz and Sagie, 2000).

*Exp. Psychological Counselor, National Ministry of Education

Address for correspondence: Konya İl Milli Eğitim Müdürlüğü, Meram Hanefi Aytakin İlkokulu, Meram- Konya

E-mail: sskamann@gmail.com

Values are patterns that people adopt for evaluating and judging the circumstances surrounding them, also judging the acts, objects, and other people. In short, they serve as the defining line between alternatives that form the basis of good and bad distinction. Values represent not the existing but the desired ideal objectives. Dunlop claims that everything in the world can be separated as good and bad, and so values can be defined as good, or bad, or both (Dunlop, 1996:69). Garia on the other hand, handles values both abstractly and concretely. According to Garia, values are positive or negative ideas defining a specific behavior and the purpose of existence, which can also be abstract. From the moral perspective, the concept of value is defined as the key to morality and religion (Nesbitt, Henderson, 2003:77), while from the social perspective; it is defined as the tools used to reach at what is desired in the society (Kluckhohn, 1951: 395). Philosophical movements have different points of view on the concept of value. According to idealists, values are universal principles that are the same everywhere, since universe is universal and infinite. Realists claim that values should be built according to laws of nature. Pragmatists think values can change depending on the situation, while existentialists claim that individuals should select their own values by their own wills (Orstein and Levin, 1997; Cited in: Akbaba-Altun, 2003:9).

The most well-known of the definition of value was made by American Social Psychologist Milton Rokeach. Rokeach (1973) considers five assumptions related to the nature of human values. These are:

- The total number of values owned by an individual is comparatively small.
- Every individual has the same values at different levels.
- Values are organized in value systems.
- The values owned by an individual are the product of the culture, society, institutions, and personality of the individual.
- The importance of values can be clearly observed in almost every phenomenon in which social sciences are interested to reveal or understand. Rokeach claims that every individual has values and a values system, and according to his definition made on these five assumptions, a “value” is a constant belief in which an individual or a social specific behavior pattern or a purpose of existence is preferred to an opposite behavior pattern or purpose of existence. And “a value system” is constant beliefs organized according to a behavior pattern or purpose of existence, which is preferred because of a specific importance (Askan and Yalcinkaya, 2010).

The main purpose of contemporary execution laws besides executing the penalty of the criminals, is reintroducing the criminals into the society by educating them in the prisons in order to reinforce factors that prevent committing crimes, and helping them live as productive individuals who obey laws, and social rules.

There is no doubt that educating convicts and prisoners on personal development, universal and human values contributes to the success of the execution of the penalty process, peace at the execution institutions, and reintroducing the criminals into the society after their release (Yıldırım, 2014). In this context, “Values Education” projects have been conducted in different prisons. The studies found that, an important argument of turning prisons into a correctional facility was a part of educational activities within the scope of psychological support activities, convicts and prisoners also had many human values at their heart, and they were pushed into crime by factors that misled them (Ulas, Ozdemir 2013).

Method

Research Model

The present research adopted relational screening model. Relational screening is conducted in order to determine the relations between two or more variables, and obtain clues about cause and effect (Buyukozturk et al, 2008).

Data Collection Tools

Dilmaç & Arıcak Values Scale:

The data used in the study are derived from the values scale developed by Dilmaç and Arıcak (2012), and personal information forms developed by the researcher were also used as data collection tools of this study.

Findings

According to the findings obtained in the research, there is no statistically significant correlation between human values and age variable. T-test was conducted in order to determine whether human values vary according to gender

variable; and the results showed that spirituality and freedom sub-dimensions varied according to gender. The variations in both dimensions were in favor of women. T-test was conducted in order to determine whether human values vary according to marital status variable, and it was found that arithmetic mean scores of single and married individuals varied in social values, career values, and romantic values; where there were no variations in other sub-dimensions. The variations in all three sub-dimensions were in favor of the single. One-way variance analysis (ANOVA) was made in order to determine whether human values arithmetic mean scores varied in terms of number of children variable, and it was found that there wasn't a statistically significant difference between arithmetic mean scores in terms of number of children variable. One-way variance analysis (ANOVA) was made in order to determine whether human values arithmetic mean scores varied in terms of the time spent in prison variable, and found that spirituality, human honour and freedom sub-dimensions varied according to time spent in prison variable. One-way variance analysis (ANOVA) was made in order to determine whether human values arithmetic mean scores varied in terms of the educational status variable, and found that intellectual values sub-dimension varied according to educational status variable. T-test was carried in order to determine whether human values varied according to the answer to "Is this your first time in prison?" question, and found that there was a statistically significant difference between individuals who responded as "yes" and "no".

Discussion

The findings obtained from the present research titled "Examination of the Values of Convicts and Criminals in terms of Some Variables", are discussed in the following discussion section. However, the literature didn't provide any similar researches in terms of both work group and data collection tools.

The findings obtained from the present research revealed that, spirituality sub-dimension scores varied in terms of gender variable, in favor of women, according to the t-test conducted to determine whether there is a significant difference between human values of convicts and criminals in terms of gender variable. There are sociological and psychological reasons for women to hold on religion in a more intense way, both qualitatively, and quantitatively. Social lives of women are generally limited with their families, they are generally economically limited, and most of them don't have jobs. All these factors create a

relative sense of deprivation, and direct them to religion in order to compensate this feeling. This compensation generally occurs by living public beliefs and implementation in a more intensive way by adding a religious quality to them (Sahin, 2008). The findings obtained from the present research revealed that, freedom sub-dimension scores varied in terms of gender variable, in favor of women, according to the t-test conducted to determine whether there is a significant difference between human values of convicts and criminals in terms of gender variable. The literature doesn't present a similar research that can explain this finding.

Secularization that started with modernization affected men more than women, and therefore there wasn't an intensive transformation in the social position and status of women. The reason could be that the participations of women in every aspect of social life are less than men, due to their social status and their duties. This caused women to remain more religious. Besides, their anxieties for providing for peace between family members, and their maternal role in the family direct them to religion (Celik & Sahin, 2008). These findings don't directly support the findings of the present research. Still, they are partially in agreement with our findings for explaining why women have higher spirituality.

Another finding of the present research is that, freedom, and spirituality sub-dimensions of the values scale varied according to the time spent in prison variable. Freedom, and spirituality sub-dimensions score averages are higher among prisoner who spent 1-2 years in prison, and this average is tend to decline among prisoners who spent 4 or more years. According to the findings of the present research, there is a negative correlation between spirituality, freedom sub-dimensions and time spent in prison.

Imprisoning of the criminals means sending them to a criminogenic environment. In addition, the long duration of their imprisonment generally has an effect that increases repeating crime, while short-term imprisonment has a function that decreases the rate for committing crime again. These are the findings of a research conducted on a 4000 prisoners released from prison. According to this research, prisoners who had stayed in prison for a long time because of crimes such as burglary etc. adopted a more criminal structure than the prisoners who had stayed in prison for a shorter time. These findings are in agreement with the findings of the present research.

According to the t-test results conducted in order to determine whether human values scores varied in terms of marital status variable, it was found that arith-

metic mean scores of single and married individuals varied in social values, career values and romantic values sub-dimensions, while there were no significant differences in other sub-dimensions. The variations in all three sub-dimensions were in favor of single. Even not in terms of marital status variable, the findings of the previous researches are in agreement with the findings of the present research about convicts' and prisoners' social values and desire to work, in terms of career values.

Othmani (2003:45), states that the idea that prisons should be a place not for punishment but for reintroducing the criminals into society and re-socializing them, started to emerge after 1945s. However, it can be claimed that this approach started to be adopted as an essential policy of criminal justice policy, and implemented only recently.

One-way variance analysis (ANOVA) was made in order to determine whether human values arithmetic mean scores varied in terms of the educational status variable, and found that intellectual values sub-dimension varied according to educational status variable. It was observed that, as the educational levels of the prisoner decreased, the average scores of intellectuality sub-dimension decreased as well. As educational levels along with intellectuality sub-dimension scores decrease, crime rates increase.

Researches on crime generally provide findings that crime is a matter of low educational level. Within the crime-education framework, the findings of the present research are in agreement with the findings of similar researches (See: İcli, 1992: 49; Kizmaz; 2002; Suç ve Suçlu Profili, (Crime and Criminal Profile) 2002:9)

Another finding of the present research is that, there are no significant correlations between number of children variable and sub-dimensions of values scale.

Our research suggests that, values education programs should be organized for prisoners and convicts, and there is a great need for more researches to be conducted in different prisons.

Keywords- Values, Convict and Prisoner